

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Факультет _____ економіки та менеджменту
назва факультету
Кафедра _____ економіки та фінансів
назва кафедри

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Ціх Г.В.

«30» 08 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Банківська система»

назва дисципліни

Галузь знань

07 "Управління та адміністрування"

(шифр і назва галузі знань)

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

(назва)

Спеціальність

072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок

(назва)

Освітня програма

Фінанси, банківська справа та страхування

(шифр і назва)

Спеціалізація

(назва)

Вид дисципліни

обов'язкова

(обов'язкова / вибіркова)

Робоча програма з навчальної дисципліни «Банківська система» для студентів факультету економіки та менеджменту

Розробник:

к.е.н., доцент кафедри економіки та фінансів

Наталія ТИМОШИК

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри економіки та фінансів

Протокол від «26» серпня 2024 року № 1
Завідувач кафедри

Олена ПАНУХНИК

Робоча програма розглянута та схвалена науково-методичною комісією факультету економіки та менеджменту

Протокол від «30» серпня 2024 року № 2
Секретар науково-методичної комісії

Оксана ПОТІХА

Робоча програма погоджена:

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Завідувач випускової кафедри ЕФ

Олена ПАНУХНИК

Гарант освітньої програми

Андрій КРУПКА

1. Структура навчальної дисципліни

Показник	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів/годин	5 /150	5 / 150
Аудиторні заняття, год.	72	72
Самостійна робота, год.	96	130
Аудиторні заняття:		
- лекції, год.	36	10
- лабораторні заняття, год.	—	—
- практичні заняття, год.	18	10
- семінарські заняття, год.	—	—
Самостійна робота:		
підготовка до лабораторних (практичних семінарських) занять	26	16
опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	40	50
виконання контрольних завдання	—	—
виконання індивідуальних завдань	—	—
виконання курсових проектів (робіт)	—	—
підготовка та складання заліків, екзаменів, контрольних робіт, рефератів, тестування	30	30
Екзамен		
Залік	—	—

Частка годин самостійної роботи студента:
денна форма навчання – 64%;
заочна (дистанційна) форма навчання – 87%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на глибоке і ґрунтовне вивчення сутності банківських відносин і характеру їх впливу на економічні процеси в державі. Тільки на цій основі можливо досягти сталого економічного зростання в Україні. Формування знань з організації та функціонування банківської системи, теоретичних та науково-методологічних положень в період становлення ринкових відносин, шляхів забезпечення її стабільного та ефективного розвитку.

2.2. Завдання навчальної дисципліни

За результатами вивчення дисципліни «Банківська система» студент повинен продемонструвати такі результати навчання:

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем(державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

Вивчення навчальної дисципліни «Банківська система» передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:

інтегральної компетентності:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування у професійній діяльності окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

загальної компетентності:

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

спеціальних (фахових) компетентностей:

СК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Лекційні заняття

№ з/п	Тема та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Сутність банківської системи України 1. Банківська система: сутність, принципи побудови та функції. 2. Еволюція банківської справи. 3. Становлення та розвиток банківської системи України. 4. Організація і функціонування провідних банківських систем зарубіжних країн.	2	1
2	Тема 2. Центральний банк у банківській системі країни 1. Центральні банки в зарубіжних країнах.	2	1

	2. Національний банк України та грошово-кредитна політика. 3. Система електронних платежів Національного банку України.		
3	Тема 3. Банки, як провідні суб'єкт фінансового посередництва 1. Фінансові посередники на грошовому ринку. 2. Сутність поняття банк. Види комерційних банків. 3. Функції банків та банківських операцій. 4. Порядок реєстрації комерційного банку та ліцензування діяльності.	2	1
4	Тема 4. Операції банків з обслуговування платіжного обігу 1. Основи організації грошових розрахунків та порядок оформлення розрахункових документів. 2. Форми безготівкових розрахунків та їх характеристика. 3. Порядок відкриття рахунків у банках. 4. Організація готівкових грошових розрахунків.	2	0,5
5	Тема 5. Пасивні операції банків із залучення та запозичення коштів 1. Капітал комерційного банку, його склад та структура. 2. Власний капітал комерційного банку та його формування. 3. Залучений капітал комерційного банку та його характеристика. 4. Управління залученим капіталом комерційного банку.	2	0,5
6	Тема 6. Активні операції комерційних банків 1. Поняття банківського кредиту та його класифікація. 2. Кредитна угода та етапи процесу кредитування. 3. Способи нарахування відсотків за кредитами. 4. Формування та використання резерву на покриття можливих втрат за позиками комерційних банків.	4	0,5
7	Тема 7. Особливості операцій з надання і погашення окремих видів кредитів 1. Методи кредитування . 2. Форми позичкового рахунку. 3. Окремі види кредитних операцій.	4	0,5
8	Тема 8. Фінансовий аналіз діяльності комерційних банків 1. Сутність фінансового аналізу діяльності комерційних банків. 2. Аналіз фінансового стану банків. 3. Аналіз фінансових результатів діяльності банку. 4. Аналіз ефективності діяльності комерційних банків. 5. Економічні нормативи регулювання діяльності комерційних банків.	4	1
9	Тема 9. Банківська статистика 1. Предмет, метод і завдання банківської статистики. 2. Статистика ресурсів комерційних банків. 3. Статистика доходів і витрат банку.	2	1
10	Тема 10. Сучасний інструментарій аналізу банку 1. Стратегії та моделі управління активами та пасивами. 2. Декомпозиційний аналіз прибутковості власного капіталу. 3. Показник GAP як індикатор чутливості балансу . 4. Аналіз дюрації та імунізації балансу банку. 5. Стратегії управління валютним ризиком банку.	4	1
11	Тема 11. Банківський менеджмент 1. Основи банківського менеджменту. 2. Банківський менеджмент за ознакою спрямування управлінських рішень. 3. Організація систем контролю банківської діяльності. 4. Процес управління інформаційними технологіями та організація ефективних систем безпеки захисту інформації.	2	0,5

12	Тема 12. Регулювання, нагляд і контроль банківської діяльності 1. Основи регулювання, нагляду і контролю банківської діяльності. 2. Особливості розробки стандартів Базельського комітету з питань банківського нагляду. 3. Фінансовий механізм державного регулювання банківської діяльності в Україні.	2	0,5
13	Тема 13. Фінансовий моніторинг банківської діяльності 1. Поняття та структура функціонування системи фінансового моніторингу в Україні. Суб'єкти первинного та державного фінансового моніторингу. 2. Сутність та засоби легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, та відмивання грошей. 3. Міжнародне регулювання боротьби з відмиванням грошей.	2	0,5
14	Тема 14. Фінансова безпека банківської діяльності 1. Місце фінансової безпеки банків у системі забезпечення фінансової безпеки держави. Фактори, що впливають на рівень фінансової безпеки банків. 2. Методи й інструменти забезпечення фінансової безпеки банків. Система фінансової безпеки банків. 3. Сутність і причини виникнення моральних ризиків та асиметрії інформації. Моральні ризики в банківській діяльності та методи їх мінімізації. 4. Європейські стандарти безпеки банківського ринку; 5. Кіберризики в банківській системі;	2	0,5
	Разом	36	10

3.2. Практичні заняття

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Сутність банківської системи України	1	0,5
2	Тема 2. Центральний банк у банківській системі країни	1	1
3	Тема 3. Банки, як провідні суб'єкт фінансового посередництва	1	1
4	Тема 4. Операції банків з обслуговування платіжного обігу	1	0,5
5	Тема 5. Пасивні операції банків із залучення та запозичення коштів	1	1
6	Тема 6. Активні операції комерційних банків	1	1
7	Тема 7. Особливості операцій з надання і погашення окремих видів кредитів	2	1
8	Тема 8. Фінансовий аналіз діяльності комерційних банків	2	1
9	Тема 9. Банківська статистика	2	0,5
10	Тема 10. Сучасний інструментарій аналізу банку	2	0,5
11	Тема 11. Банківський менеджмент	1	0,5
12	Тема 12. Регулювання, нагляд і контроль банківської діяльності	1	0,5
13	Тема 13. Фінансовий моніторинг банківської діяльності	1	0,5
14	Тема 14. Фінансова безпека банківської діяльності	1	0,5
	Разом	18	10

3.3. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Опрацювання лекційного матеріалу	20	25
2	Підготовка до практичних занять	26	16
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	20	25
4	Підготовка та складання заліків, рефератів, тестування.	30	30

Разом	96	96

4. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Форма підсумкового семестрового контролю – екзамен

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль		Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота					
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота				
20	15		20	20		25		100
№ лекції	Вид робіт	Бал	№ лекції	Вид робіт	Бал	Теоретичний курс	10	
Лекція 1	Пр. роб. №1	2	Лекція 8	Пр. роб. №8	3	Практичне завдання	15	
Лекція 2	Пр. роб. №2	2	Лекція 9	Пр. роб. №9	3			
Лекція 3	Пр. роб. №3	2	Лекція 10	Пр. роб. №10	3			
Лекція 4	Пр. роб. №4	2	Лекція 11	Пр. роб. №11	3			
Лекція 5	Пр. роб. №5	2	Лекція 12	Пр. роб. №12	3			
Лекція 6	Пр. роб. №6	2	Лекція 13	Пр. роб. №13	3			
Лекція 7	Пр. роб. №7	3	Лекція 14	Пр. роб. №14	2			

5. Навчально-методичне забезпечення

1. Тимошик Н.С. Методичні вказівки для виконання практичних занять з дисципліни «Банківська система» для здобувачів першого рівня вищої освіти усіх форм навчання за спеціальністю 072 «Фінанси банківська справа, страхування та фондовий ринок». Тернопіль : ТНТУ , 2025. 35 с.

2. Тимошик Н.С. Методичні вказівки для виконання самостійних робіт з дисципліни «Банківська система» для здобувачів першого рівня вищої освіти усіх форм навчання за спеціальністю 072 «Фінанси банківська справа, страхування та фондовий ринок». Тернопіль : ТНТУ, 2025. 35 с.

6. Рекомендована література

Основна

1. Банківська система : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/11/Bank_Syst_PIDRUCH_Krupka_Andrushchak_Paitra_2023.pdf (дата звернення 18.06.2024)

2. Банківська система: навчальний посібник/ укл: П.О. Нікіфоров, О.М. Гладчук, М.Г. Марич, М.П. Федішин. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 224 с. URL: <http://surl.li/urpdk> (дата звернення 18.06.2024)

3. Матвійчук Н. Національний банк та грошово-кредитна політика : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки. 2022. 91 с.

4. Мельник С. І., Шевченко Н. В., Висоцька І. Б. Банківська система : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 184 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2fmb_finansy/Bankivska-systema-.Melnik.2023.pdf

5. Тимошик , Н., Крилова , О., Мирошніченко , Ю., Кириченко , К., & Мирончук , В. (2022). Дилеми та шляхи вирішення функціонування банківської системи України в умовах воєнного стану. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 5(46), 2022. С.40–53 URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3905>

6. Тимошик Н.С. Загальний стан та пріоритетні напрями розвитку фінансового сектору України в умовах війни. *Modern science: challenges of today: Collective monograph*. Bratislava, Slovakia, 2023. С.89-124. URL: <https://surl.li/zfvlql>

7. Фінансова безпека держави: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Гукалюк А.В., Стасишин А.В., Слобода Л.Я.] – Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2024. – 680 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/05/OSTATOCHNA-NA-SAYT-21_05_11.pdf

8. Фролов С.М., Рибіна Л.О. Банківська система. Навч. посібник. Суми: Сумський НАУ. 2024. 190 с.

9. Химич , І., Тимошик, Н. Фінансовий сектор України: тенденції функціонування банківського та біржового ринків. *Економіка та суспільство*, № 65 (2024). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-134>

10. Химич І. Г., Винник Т. М., Тимошик Н. С. Аналіз кредитування бізнесу в умовах війни: державні програми підтримки. Соціально-економічні проблеми і держава (електронний журнал). 2023. Вип. 1 (28). С. 30-41. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2023/23kihdpp.pdf>

11. Химич І.Г., Тимошик Н.С. Фінансова екосистема: стратегія НБУ. Маркетинг 4.0: стратегічні імперативи та сучасні тенденції / В.А. Фалович [та ін.]; за ред. д.е.н., доц. В.А. Фаловича. Тернопіль: ФО-П Шпак В.Б., 2021. С. 295-306. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/35580>

Додаткова:

1. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. НБУ. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/about/refactoring/develop-strategy>.

2. Яструбецька Л. С. Фінансова безпека суб'єктів підприємництва в Україні в умовах гібридних загроз : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 370 с.

Інтернет-ресурси:

1. Фінансовий супермаркет Finance.ua. URL : <https://new.finance.ua/ua>

2. Anti-money laundering Guidance for collective investment schemes. URL : <http://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD205.pdf>

3. Basel Committee on Banking Supervision Statement : Prevention of criminal use of the banking system for the purpose of money laundering. URL : <http://www.bis.org/publ/bcbssc137.pdf>

4. Basel Committee: Prevention of criminal use of the banking system for the purpose of money-laundering. 1988. URL : <http://www.bis.org/publ/bcbssc137.htm>

5. Наглядова статистика : офіційний сайт НБУ. URL : <https://bank.gov.ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 22.08.2025)

6. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-3 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

7. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 року № 679-14 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
8. Про акціонерні товариства : Закон України від 27 липня 2022 року №2465-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>
9. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків : Закон України від 18.09.2012 № 5284-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5284-17#Text>
11. Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення стабільності системи гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 1 квітня 2022 року № 2180-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2180-20#n144>
12. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06 груд. 2019 р. № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>

Інформаційні ресурси:

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Кабінет Міністрів України – [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
2. Міністерство економіки України – <http://www.me.gov.ua>
3. Міністерство закордонних справ України – <http://www.mfa.gov.ua>
4. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>
5. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України - www.nssmc.gov.ua
6. Національний банк України – <http:// www.nbu.gov.ua>

Офіційні сайти міжнародних фінансових організацій:

1. Азіатський банк розвитку — <http://www.adb.org/>
2. Банк міжнародних розрахунків — <http://www.bis.org/>
3. Всесвітня торговельна організація (WTO) — <http://www.wto.org/>
4. Всесвітня туристична організація (WTO) — <http://www.world-tourism.org/>
5. Департамент статистики Організації Об'єднаних Націй — <http://unstats.un.org/>
6. Європейський банк реконструкції і розвитку — <http://www.ebrd.com/>
7. Європейський інвестиційний банк — <http://www.eib.org/>
8. Європейський центральний банк — <http://www.ecb.int/>
9. Міжамериканський банк розвитку — <http://www.iadb.org/>
10. Міжнародна фінансова корпорація — <http://www.ifc.org/>
11. Міжнародний валютний фонд — <http://www.imf.org/>
12. Міжнародний інститут статистики (ISI) — <http://isi.cbs.nl/>
13. Світовий банк — <http://www.worldbank.org/>
14. Центральний Європейський банк — <http://www.ecb.int/>

[illegible]